First PUC Annual Examination, January - February - 2019

Time : 3-15 Hrs. **Subject - Sanskrit (09)** **Max Marks : 100**

I एक वाक्येन संस्कृतभाषया उत्तरं लिखत । 10×1=10

1. महाशालः कः?
2. रामः कस्मिन् वंशे जातः?
3. कपिञ्जलः कुत्र वसति स्म?
4. जगदायुः कः?
5. दशरथः कस्य सपर्यां करोति?
6. मेना कस्य पत्नी?
7. जनाः कस्य वचनैः तुष्यन्ति?
8. सुपर्णः कः?
9. केषां मनः निश्चलम्?
10. देवव्रतस्य कति मित्राणि आसन्?

II द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्गलभाषया वा उत्तरं लिखत । (पञ्चानामेव) 5×2=10

11. ब्रह्मणः स्वरूपं वर्णयत ।
12. 'विवादः विनाशाय' इति पाठस्य शीर्षिकां समर्थयत ।
13. भीमसेनः किमर्थं हनूमतः क्षमां याचति?
14. मुनयः किमर्थं हिमवतः समीपम् आगताः?
15. सुभाषितकारः मूर्खं कथं वर्णयति?
16. कूडलसङ्गम प्रसादनस्य पद्धतिः का?
17. श्री महोदयस्य शिष्यवात्सल्यम् ।

III पाठ नाम उल्लिख्य श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया, आङ्गलभाषया वा कुरुत । (त्रयाणामेव) 3×3=9

18. रक्षिता स्वस्य धर्मस्य स्वजनस्य च रक्षिता ।
    वेदवेदाङ्गतत्वज्ञः धनुर्वेदे च निष्ठितः ॥
19. उत्तिष्ठ देहि मे मार्गं पश्य वा मेऽद्य पौरुषम् ।
    मच्छासनमकुर्वाणं त्वां वा नेष्ये यमक्षयम् ॥
20. यावन्त्येतानि भूतानि स्थावराणि चराणि च ।
    मातरं कल्पयन्त्वेनामीशो हि जगतः पिता ॥
21. तृणानि भूमिरुदकं वाक् चतुर्थी च सूनृता ।
    एतानि तु सतां गेहे नोच्छिद्यन्ते कदाचन ॥
22. मृदुश्च स्थिरचित्तश्च सदा भव्योऽनसूयकः ।
    प्रियवादी च भूतानां सत्यवादी च राघवः ॥

IV पाठनाम उल्लिख्य कः कं प्रति अवदत्? इति संस्कृतभाषया लिखत । (चतुर्णामेव) 4×2=8

23. परा चैवापरा च ।
24. अहिंसैव धर्ममार्गः ।
25. निर्यातु रामः सह लक्ष्मणेन ।
26. इदानीं तु निद्रासमयः ।
27. नागं मे वशं करोमि ।
28. महीपालस्य पूजा स्वदेशे सम्भवति ।

V दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्गलभाषया वा लघुटिप्पणीः लिखत । (चतुर्णामेव) 4×5=20

29. मार्जारः शशकपिञ्जलौ कथं व्यापादयति?

30. ताटका वृत्तान्तः ।
31. ज्यौतिषिक – गुरुनायकयोः संवादः ।
32. दामोदरः ।
33. देवव्रत – चन्द्रधरयोः मैत्रीं वर्णयत ।
34. श्री महोदयस्य आदर्शमयं जीवनम् ।

अथवा

जीवविज्ञानं परिसरविज्ञानं च अधिकृत्य लघुटिप्पण्यौ रचयत ।

VI 35. एतासां कृतीनां कवीनां नाम सूचयत । (संस्कृतभाषया) । **5×1=5**

1. कुमारसम्भवम् ।
2. हितोपदेशः ।
3. उत्तररामचरितम् ।
4. नैषधीयचरितम् ।
5. सौन्दर्यलहरी ।

36. **दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लघुटिप्पणिं रचयत । (एकस्य)** **1×5=5**

1. रामायणम् – महाभारतम् ।

अथवा

पुराणानि ।

VII 37. **मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत ।** **3×1=3**

1) धर्मज्ञः सत्यसन्धश्च --------------च हिते रतः ।
2) इत्युवाचेश्वरान्वाचं प्राञ्जलिः ------------।
3) ------------ अपेक्ष्यते सकलेष्वपि प्राणिषु ।

भूधरेश्वरः, दया, प्रजानाम्

VIII 38. **संयोजयत ।** **4×1=4**

अ	आ
1) अक्षरम्	स्वर्गः
2) जलनिधिः	आर्यभटीयम्
3) आचारः	सुसूक्ष्मम्
4) आर्यभटः	सागरः

IX 39. रेखाङ्कितानि पदानि आश्रित्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत । (द्वयोः) **2×1=2**

1) <u>कौन्तेयः</u> प्रणिपत्य वाक्यमब्रवीत् ।
2) शम्भुः ते <u>दुहितरं</u> वृणुते ।
3) श्री महोदयस्य बाल्यं <u>श्रीरङ्गपत्तने</u> व्यतीतम् ।

X एतेषाम् उपप्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषया लिखत । (षण्णामेव) **6×2=12**

40. सन्धिं विभजत । (द्वयोः)

तत्रापरा, अहिंसैव, तुल्योऽहम्

41. सन्धिं योजयत । (द्वयोः)

तत् + इच्छामि, चलति + एव, तव + उपकारः

42. रिक्तस्थाने सूक्तं विभक्तिरूपं लिखत । (द्वयोः)

तृणम्	तृणे	
सखा		सखायः
पत्रस्य	पत्रयोः	

43. रिक्तस्थाने सूक्तं क्रियापद रूपं लिखत । (द्वयोः)

वितरामि	वितरावः	
अस्ति		सन्ति
	वदतम्	वदत

44. विग्रहवाक्यं लिखत । (द्वयोः)
ज्येष्ठपुत्रः, अनित्यानि, कुलजीवितम्

45. समस्तपदं लिखत । (द्वयोः)
स्वस्थ देशे, क्रोधेन आविष्ठः, शास्त्रेषु विहितम्

46. पदपरिचयं कुरुत । (द्वयोः)
वारयितुम्, विहाय, चिन्तितम्

47. समानार्थकपदं लिखत ।
सूर्यः, पर्वतः

48. विरुद्धार्थकपदं लिखत ।
सुखम्, अन्धकारः

XI 49. **संस्कृतभाषया अनुवदत ।** **4×1=4**

1) ಮರದಿಂದ ಹಣ್ಣು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ.
A fruit falls from the tree.
2) ಗಂಗಾ ನದಿಯು ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತದಿಂದ ಹರಿಯುತ್ತದೆ.
The river Ganga flows from Himalayan mountains.
3) ವನ್ಯಮೃಗಗಳು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ.
The wild animals live in the forest.
4) ತಾಯಿ ಮತ್ತು ತಾಯ್ನಾಡು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡದು.
Mother and Mother land are greater than heaven.

50. **कन्नडभाषया–आङ्गलभाषया वा अनुवदत ।** **4×1=4**

1) लवकुशौ सीतायाः पुत्रौ ।
2) कोकिलः वसन्तकाले मधुरं कूजति ।
3) भारतदेशस्य संस्कृतिः सनातना वर्तते ।
4) पुरा जनकः नाम राजा आसीत् ।

XII 51. **परिच्छेदमिमं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत । (संस्कृतभाषया)** **4×1=4**

एकस्मिन् ग्रामे एकः गोपालकः आसीत् । तस्य एकः कुमारकः बभूव । तस्मिन् पुत्रेण सह एकं ग्रामं गच्छति मार्गे सः बालकः, "आर्य, व्याघ्रः आगतः" इति लीलया आक्रोशत् । तदा यावत् पिता परावृत्य पश्यति तावत् व्याघ्रः नासीत् । ततः भूयः किञ्चित् दूरं गतयोः तयोः व्याघ्रः आगत्य बालकं जग्राह । तदा पुनः "व्याघ्रः आगतः" इति सः आक्रोशयत् । पूर्वमेव अधुनापि हेलया क्रोशति इति मत्वा पिता अपरावृत्य अगच्छत् । येन पुत्रः मृतः । अतः मिथ्याभिभाषी न भवेत् ।

प्रश्ना :

1) गोपालकः पुत्रेण सह कुत्र गच्छति?
2) बालकः लीलया किमिति आक्रोशत्?
3) कः बालकं जग्राह?
4) कथायाः नीतिः का?